

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಯಕ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯ : ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಂಧಾನ

DR. MURALI KRISHNA B M, S/O MARANNA, ,
Gokula, No-5305/14, Nataraja Badavane, Magadi Town,
Magadi Taluk, Ramanagara District-562120

Abstract: ಆಧುನಿಕ ಜೀವನ ಕ್ರಮಕಲ್ಲು ಪ್ರೋವರ್ ಜೀವನ ಕ್ರಮಕಲ್ಲು ಇರುವ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಡುಗನ್ನಡ, ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನ ಮಾನದಂಡಗಳಿಂದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಜನಪದ ಕಾವ್ಯಗಳು ಆಧುನಿಕ ಪ್ರೋವರ್ ಕಾಲಫೋಟ್‌ಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾವ್ಯಗಳ ಮನೋಧರ್ಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತವೆ. ಜನಪದ ಕಾವ್ಯಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾರ್ಗ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ದೇಸೀ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಇಟ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜೈನ, ವೀರಶೈವ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮದ ಕಾವ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯವು ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾವ್ಯವಾದರೂ ಶುದ್ಧ ದೇಸೀ ನೆಲಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಜೈನ, ವೀರಶೈವ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮದ ಕಾವ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ಹೊಸಗನ್ನಡವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ನಮ್ಮೆ ಇಡೀ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಪಶುಪಾಲನೆಯನ್ನೇ ಪ್ರಥಾನವಾಗಿಟ್ಟಿಕೊಂಡು ರಚನೆಯಾಗಿರುವ ಕಾವ್ಯಗಳು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಶುಪಾಲನೆಯನ್ನೇ ಕುಲಮೂಲೀಯ ಕಸುಬನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಎತ್ತಪ್ಪ, ಜುಂಜಪ್ಪ, ಗಾದ್ರಿಪಾಲನಾಯಕ, ಹಾಲುಮತ ಕಾವ್ಯ, ಮೃಲಾರಲಿಂಗನ ಕಾವ್ಯ ಮೊದಲಾದವು ಆಯಾ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶೈಷ್ಟಿಕ್ಯ ಮಾದರಿಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಅಶ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಯಕ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯ ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯಗಳ ಸಾಲಿನ ಒಂದು ಅನುಷ್ಠಾನ ರತ್ನವಾಗಿದೆ. ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 15, 16ನೇ ಶತಮಾನದ ಪಾಳಿಗಾರರ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳು ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಿತ್ರಣವು ಮೂರು ತಲೆಮಾರುಗಳ ಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ದೇವರ ದಯವಾರನ ಕತೆ, ಕೆಂಪಿಲೆ ಮಲಿಗೊಂಡ(ಕೆಂಗುರಿ ಮಲ್ಲೇಗೌಡ)ನ ಕತೆ, ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕತೆ, ಜುಂಜಪ್ಪನ ಮರಣೋತ್ತರದ ಸಾಹಸಗಳು ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕಳೆದು ಹೋದ ಗತಕಾಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಈ ಕತೆಯ ಮೂಲಕ ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

Key Words: ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ, ಜ್ಯೇನ, ವೀರಶೈವ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮ, ಗತಕಾಲ, ದೇಸಿ, ನೆಲಮೂಲ, ಕುಲಮೂಲೀಯ, ಪಶುಪಾಲ, ತಲೆಮಾರು, ಕರುಣಾಜನಕ, ಸಾಯುವ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೀನ ದುಃಖಿ, ಸಂಕಟವನ್ನು ಕರುಣ ರಸದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿನ ಕಂಬಕ್ಕ, ಚಿನ್ನಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಮಾರಕ್ಕ ಇವರುಗಳ ಕರುಣಾಜನಕ ಸನ್ನೇಹಿತವನ್ನು ಹೋಲುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ರಾಜಶೇಖರ ವಿಳಾಸದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ರೋದಿಸುವ ತಿರುಕುಳವಿನಾಚಿಯ ಪ್ರಸಂಗ ಹಾಗೂ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಚಂದ್ರಮಂತಿಯ ಪ್ರಲಾಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವರ ದಯವಾರ ಮತ್ತು ಕಂಬಕ್ಕ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ತಮ್ಮ ಮಗುವಿದ್ದ ಆಲದ ಮರವನ್ನು ಮಡುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆಯಿಂದ ಸಾಯುವ ಸಂದರ್ಭದೊಂದಿಗೆ ನಳಜರಿತ್ತೆಯ ನಳನು

ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಾಗ ದಮಯಂತಿಯ ರೋದನ ಮತ್ತು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಳ ದಮಯಂತಿಯರು ಎದುರಿಸುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಗಭಾರವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜುಂಜಪ್ಪ ತಾಯಿಯೋಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಭರ್ತೀಯ ಮಗ ಅಭಿಮನ್ಯ ಗಭರದಲ್ಲಿಯೇ ಹೂಂ ಗುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನೆನಷಿಸುವಂತಿದೆ.

ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಡಮ್ಮೆಲ ಎಂಬ ಹೋರಿಯು ಜೇಳಾರು ರಂಗಣ್ಣನ ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಜುಂಜಪ್ಪ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ, ಜೇಳಾರಿನಲ್ಲಿ ಸರಪಳಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದ್ದ ಕಲ್ಲಿನ ಕಂಬವನ್ನು ಮುರಿದು ಹಾರಿರಬುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಗದತ್ತನ ಸುಪ್ತಿಇಕ ಎಂಬ ಆನೆಯು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ವೀರಾವೇಷದಿಂದ ಹೋರಾಡುವುದನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಶಿಶ್ವ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತಿಇಕ ಎಂಬ ಆನೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸ್ತು ಪ್ರಶಂಸೆ, ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾದ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬಡಮ್ಮೆಲನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರು ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮುರಾಣ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ವಿಶೇಷಣ, ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯವು ಕಥನಕಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ತೊಲನಿಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಡೆ ಸಂಚರಿಸಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ‘ಗ್ರಾಮ ನಗರ ಖೇಡ ಖಿರ್ವಣ ಮದಂಬ ಪತ್ತನ ದ್ರೋಣಾಚಲಂಗಳೊಂ ವಿಹಾರಿಸಿ’ ಎಂಬ ಪದ ಮುಂದ ಹಲವಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲೂ ಜುಂಜಪ್ಪ ದನಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವ ಕಾವಲುಗಳ ವಿವರ ಹೀಗೆಯೇ ಹಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಭಾಷಣಾ ಚಾತುರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಾಫರ್ಸೈಕರ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ. ಅಜ್ಞಾತ ಕರ್ತೃವಿನಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿ ಡಿ.ಎಲ್.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರು ಸಂಗೀರ್ಣಿಸಿ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಗೋವಿನಹಾಡು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಶುಪಾಲಕ ವೃತ್ತಿಯ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಏಕೈಕ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಕಾಳಿಂಗನೆಂಬ ವೃಕ್ಷ ತನ್ನ ಹಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನ್ಯಾನ್ಯ ತೆಯಿಂದ ಬದುಕುವ ರೀತಿ ಹಾಗೂ ಮಣಿಕೋಟ ಎಂಬ ಹಸುವು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಂತೆ ಹುಲಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಲು

ಹೋಗುವುದು, ತಬ್ಬಲಿಯಾಗುವ ತನ್ನ ಕರುವನ್ನು ಉಳಿದ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿನೋಡಲು ಹೇಳುವುದು, ಹೊನೆಗಿ ಪುಣ್ಯಹೋಟಿಯ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆಗೆ ಮಲಿಯೇ ಪರಿವರ್ತನೆಗಾಂಡು ಪ್ರಾಣಬಿಡುವುದು ಅಪೂರ್ವವಾದ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ತನ್ನ ಒಡೆಯನಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಪೊಕ್ಕಿಟ್ಟು ಹೋರಾಡುವಂತಹ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಪಶುಗಳಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ತನ್ನ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನೇ ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಮುಡಿಪಾಗಿಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಬಂಧ ಇಷ್ಟು ಗಾಢವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಎತ್ತಪ್ಪ, ಜುಂಜಪ್ಪ, ಗಾಡಿಪಾಲನಾಯಕ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ, ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯ ಗುತ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವನ ನಾಯಿ ಹುಲಿಯ ಇವರ ಗಾಢವಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ತೇಜಸ್ಸಿಯವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಮತ್ತು ಬೇಟಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ತೇಜಸ್ಸಿಯವರು ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಯಿಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಆಪ್ತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಬರುವ ಬಡಮ್ಮೆಲ, ಕೆಂಗುರಿ ಮಲ್ಲೇಗೌಡ ಮತ್ತು ಜುಂಜಪ್ಪ ಇವರೊಡನೆ ಗಾಢವಾದ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದ ಗೊಡ್ಡಗಾಳಿ ಎಂಬ ಹಸುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮರ್ಹಳಳಿಯ ಭೂತಪ್ಪನ ಪಾತ್ರ ನಳಜರಿತ್ತೇಯಲ್ಲಿ ನಳನು ಕಾಕೋಟಕ ವಿಷದಿಂದ ವಿಕಾರವಾದ ರೂಪವನ್ನು ತಳೆಯುವುದನ್ನು ನೆನೆಟಿಸುತ್ತದೆ. ಮರಲಹಳ್ಳಿಯ ಭೂತಪ್ಪ ಮತ್ತು ತಾಳೆದುಗ್ರಿ ನಡುವಿನ ಹೋರಾಟ ಅತ್ಯಂತ ರೋಚಕವಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡದ ಹಲವಾರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪಶುರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಜಿಸಿದವರ ಹಲವು ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ. ಎಂ.ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಂತನ' ಮತ್ತು ಆರ್.ಶೇಷಾಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರ 'ಕನಾಟಕದ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು' ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ತುರುಗೋಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಹಸುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಏರಾವೇಷದಿಂದ ಹೋರಾಡಿ ತುರುಗೋಳಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಂವುದು ಏರರ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು. ಗೋ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪಂಪ, ರನ್ನ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ

ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಗೋ ಪಾಲನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳು ಲಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಗೋಗ್ರಹಣ ನಡೆದಾಗ ಪಶುಪಾಲಕನನ್ನು ಅವಮಾನಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಹೊರತುಡಿಸಿದರೆ ಗೋಪಾಲಕರ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಹರನ ರಗಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಂದು ಇಲ್ಲಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಗಾಥವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಢೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಅನಾಥನಾದ ಕೆಂಗುರಿಮಲಪ್ಪ ಶಿಶುವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಶಕ್ತಿಗಳೇ ನೋಡಿಕೊಂಡು ರಕ್ಷಿಸುವ ಚಿತ್ರಣ ಜ್ಯೇಷ್ಠನಿ ಭಾರತದ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನೆನೆಟಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಂಗುರಿ ಮಲ್ಲೀಗೌಡನೊಡನೆ ಗೊಡ್ಡಗಾಳಿ ಎಂಬ ಮುದಿಹಸು ತಾನು ಮೊಮ್ಮೆಕ್ಕಳನ್ನು, ಮುಮ್ಮೆಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿ ತನ್ನ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಇಂತಹದೇ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ. ಇದೇ ಗೊಡ್ಡಗಾಳಿ ದೇವರ ದಯವಾರನು ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಾಗ ‘ಏಳು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಹುಲ್ಲು ಮೇಯಿಸಿ ಈಗ ಮಾರನಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬ್ಯಾರೆ ಇರಾನ ಅಂತ ಹೆಚ್ಚಿ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬ್ಯಾರೆ ಹೊರಟಿದೀಯಾ’ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಇದೇ ರೀತಿಯ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂಗೆ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಜನಪದ ಕತೆ ಎಂದು ನೋಡುವ ಬದಲಾಗಿ ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಂತೆ ಕನ್ನಡದ ಕಾವ್ಯ ಎಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಹಲವಾರು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ಬೇಟೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲನೆಗಳೆರಡರ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಜೀವನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಹಳಗನ್ನಡ ನಡುಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜರುಗಳು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ವಿಷಯ ಎಂದು ಪರಿಗಳಿಸಿದ್ದರು. ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಬೇಟೆಗಾರರು ಮತ್ತು ಅವರ ನಾಯಿಗಳ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೌಶಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲನೆಯ ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ಚಿತ್ರಗಳಷ್ಟೇ ನೀಡದೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಎತ್ತಪ್ಪ, ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಶುಪಾಲನೆಯು ಒಂದು ಪರಿಶ್ರಮಾದ ವೃತ್ತಿ ಎಂದು ಸಾರವತ್ತಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಹುತೇ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರುಗಳು ಪಶುಪಾಲನೆಯಿಂದ ವಿಮುವಿರಾಗಬಾರದೆಂದೂ ಹೀಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಎತ್ತಪ್ಪ, ದೇವರ ದಯಮಾರ, ಕೆಂಗುರಿ ಮಲ್ಲೇಗೌಡ ಹಾಗೂ ಜುಂಜಪ್ಪ ಈ ಮೂರು ತಲೆಮಾರಿನಲ್ಲೂ ಪಶುಪಾಲನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ತಜ್ಞತೆ, ವೃತ್ತಿಪರತೆ ಮತ್ತು ಕಾಯಕ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇವರ ದಯಮಾರ ಮತ್ತು ಕೆಂಗುರಿ ಮಲ್ಲೇಗೌಡ ತಮ್ಮ ಮದುವೆ ಹಾಗೂ ಹೆಂಡಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶ್ನೆಗಳನ್ನು ದನಕಾಯಲು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ನೀರು ಒದಗಿಸಲು ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅತೀವ ನಿಷ್ಟೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ನಡಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಏಧಿ ನಿಷೇಧಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆ ಸೂತಕ, ಹುಟ್ಟಿ ಮದುವೆ ಹಾಗೂ ಸಾವಿನ ಸಂದರ್ಭದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬಹಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎತ್ತಪ್ಪ ಮತ್ತು ಜುಂಜಪ್ಪನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ದೃಢತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಾತಿಪ್ರತ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಲು ಕರೋರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಪುಡು ಹಾಗೂ ಮಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಜೆನಿಗೆ ಹೊಯ್ದುವ ಆಚರಣೆ ಕುರಿತಂತೆ ಅತೀವ ಕಾಳಜಿ ತೋರುವುದು, ಆ ಮೂಲಕ ಮರುಪಡ್ಡಧಾನ ಜೋಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ಸಮುದಾಯದೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿದಂತಿದೆ.

ಬೇಟೆಗಾರ ವೃತ್ತಿಯ ಮ್ಯಾಸಬೇಡರ, ಪಶುಪಾಲಕರಾದ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ನಡುವಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘರ್ಷ ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಳುವಿನವರ ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಅದರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಹೊನ್ನಟ್ಟಿ ಆಲೇಗೌಡ, ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಕೆಂಗುರಿ ಮಲ್ಲೇಗೌಡನನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಹಾಗೂ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಬುಲ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಅಳುವಿನವರ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಒಕ್ಕಲಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತರಾಗುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ನಂತರದ ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧ ಎಷ್ಟು ಗಾಥವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಮೂಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊದಲ ಮೂಡಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅಳುವಿನವರ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಂಗುರಿ ಮಲ್ಲೇಗೌಡ ತನ್ನ ಹಸಗಳನ್ನು ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ದನಗಳ ಕೊಂಬನ್ನು ಕೊರೆದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ರಕ್ಷಿಸುವ

ಕ್ರಮ ಕುತ್ತಾಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿನ ಕೊದಲ್ಲಿ ಸುರಿದು ಎಣಿಸುವ ಕ್ರಮವು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಕೊಗಳ ವಿಧಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಾಗ ಆರು ಎತ್ತಿನ ಕೊ, ಹನ್ನರಡು ಎತ್ತಿನ ಕೊ ಎಂಬುದು ಕೊದ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿವರಗಳ ಅಧಿಕಾರಯುತ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ದೃವಗಳ ಕಥನ ಪರಂಪರೆಯು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ‘ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮಾನವ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಜಾನಪದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಆಹಾರ, ಉದುಪು, ಕಸುಭು, ಆಭರಣಗಳು, ಹುಟ್ಟು, ಸಾವು, ಮದುವೆ ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆದರ್ಶ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಂಗು ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು’ ಎಂಬ ತೀ.ನಂ.ಶಂಕರನಾರಾಯಣರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಶಿಕ್ಷೇರಿ ನಾರಾಯಣ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ (ಸಂ), ಅರುಹು ಕುರುಹು, ಮೈಸೂರು
2. ಚಲುವರಾಜು, ಜುಂಜಪ್ಪ(ಸಂ), ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ
3. ತೀ.ನಂ.ಶಂಕರನಾರಾಯಣ, ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು
4. ಡಾ.ಮುರಳಿಕೃಷ್ಣ ಬಿ.ಎಂ, ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಕಟ್ಟಿಮನೆ ಮತ್ತು ಆರಾಧ್ಯ ದೃವಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ